

подібного токена можлива лише за умов високої прозорості, надійного технічного аудиту та гнучкої адаптації до змін у регуляторному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Buterin, V. (2014). A Next-Generation Smart Contract and Decentralized Application Platform. <https://ethereum.org/en/whitepaper>
2. Chainalysis. (2023). The 2023 Crypto Crime Report. <https://www.chainalysis.com/reports>
3. European Commission. (2022). Markets in Crypto-assets (MiCA) Regulation. <https://finance.ec.europa.eu>

УДК 332.1:004.8

Кохан І.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

Копчук А.Ю.

здобувач ОР бакалавр
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ТА СТВОРЕННІ ІННОВАЦІЙНИХ БІЗНЕС- МОДЕЛЕЙ

Цифрова трансформація виступає ключовим вектором сучасного розвитку як економічних суб'єктів, так і суспільства загалом. В умовах глобалізаційних викликів та динамічного технологічного прогресу компанії змушені оперативно реагувати на нові виклики, активно інтегруючи цифрові інструменти у свою діяльність. При цьому трансформаційні процеси охоплюють не лише впровадження сучасних технологій, але й модернізацію управлінських підходів, організаційної культури та системи взаємодії із зовнішнім середовищем. У вітчизняному науковому дискурсі цифрова трансформація трактується багатовекторно, що свідчить про її складну та комплексну природу.

Цифрові інструменти істотно впливають на конкурентоспроможність підприємств, забезпечуючи їм гнучкість в умовах мінливого ринку. Вони сприяють підвищенню ефективності управління, реструктуризації бізнес-процесів та формуванню нових управлінських практик. Зокрема, одним із провідних напрямів цифрової трансформації є автоматизація операційних процесів.

Застосування технологій аналізу великих даних (Big Data) є ще одним важливим компонентом цифрового розвитку, що дає змогу здійснювати всебічний аналіз ринку, поведінкових характеристик споживачів і внутрішніх процесів підприємства. Обробка великих масивів інформації дозволяє керівникам ухвалювати зважені управлінські рішення, точніше прогнозувати попит, раціоналізувати виробництво і логістику, а також зменшувати витрати на операційну діяльність. Аналіз споживчої поведінки, у свою чергу, сприяє формуванню персоналізованих маркетингових стратегій, підвищенню рівня задоволеності клієнтів і зростанню обсягів продажів.

Штучний інтелект (Artificial Intelligence, AI) відкриває нові горизонти для оптимізації управлінських рішень і аналітики. AI-системи здатні швидко обробляти великі обсяги даних, виявляти складні закономірності та формувати прогнози, що посилює аналітичні можливості підприємств. Наприклад, AI-технології можуть використовуватися для автоматизації процесів у фінансах забезпечуючи можливість зосередження управлінського персоналу на стратегічних аспектах. Крім того, ці системи здатні прогнозувати технічні збої у виробництві, що сприяє запобіганню аваріям і підвищенню надійності виробничих процесів [1].

Хмарні обчислення відіграють важливу роль у побудові сучасної цифрової інфраструктури підприємств. Використання хмарних сервісів забезпечує зберігання та обробку великих обсягів інформації в дистанційних дата-центрах, надаючи користувачам гнучкий доступ до необхідних даних у будь-який час і з будь-якої локації. Це сприяє неперервності бізнес-процесів і оперативній адаптації до зовнішніх змін. Водночас хмарні рішення знижують потребу у витратах на фізичну інфраструктуру, що дозволяє ефективніше використовувати фінансові ресурси компаній.

Технологія блокчейн, як одна з інноваційних цифрових розробок, також знаходить застосування у підвищенні прозорості й безпеки бізнес-операцій. Зокрема, вона забезпечує незмінність записів і надійність транзакцій, що особливо важливо в галузях з високими вимогами до довіри – таких як фінанси, логістика чи державне управління. Наприклад, у логістичних ланцюгах блокчейн дозволяє точно відстежувати рух товарів, зменшуючи ризик шахрайства та підвищуючи прозорість взаємодії між контрагентами.

Цифрові інновації стимулюють появу нових бізнес-моделей, серед яких особливе місце посідають електронні платформи, що інтегрують продавців і споживачів у глобальному масштабі. Це дає змогу компаніям розширювати ринки збуту, оптимізувати витрати на маркетинг та логістику й покращувати якість обслуговування клієнтів. Зокрема, цифрові платформи надають малим і середнім підприємствам доступ до міжнародних ринків без необхідності значних капіталовкладень в

інфраструктуру.

У підсумку, цифрова трансформація радикально переосмислює традиційні моделі ведення бізнесу, створюючи умови для розвитку інновацій, освоєння нових ринків і формування доданої цінності. Йдеться не лише про адаптацію технологічних інструментів до існуючих процесів, а про глибоку трансформацію підходів до організації бізнесу [2; 3].

Одним із головних векторів змін виступає переорієнтація з продуктового підходу на клієнтоцентричність. Завдяки цифровим технологіям підприємства отримують змогу глибше розуміти потреби своїх клієнтів на основі аналізу даних, поведінкових моделей і зворотного зв'язку. Це сприяє розробці персоналізованих продуктів і послуг, що підвищує рівень задоволеності клієнтів і лояльність до бренду.

Загалом, цифрові технології трансформують бізнес-середовище, спричиняючи кардинальні зміни у системі управління та функціонуванні підприємств. Аналіз досліджень дозволяє стверджувати, що цифрова трансформація є потужним чинником підвищення ефективності управління, удосконалення бізнес-процесів і реалізації інноваційних ініціатив. Ефективна цифрова трансформація передбачає цілісну інтеграцію таких технологій, як Big Data, AI, хмарні обчислення та блокчейн, що дає змогу компаніям оперативно реагувати на виклики ринку, знижувати витрати, нарощувати продуктивність і формувати нові бізнес-моделі, які раніше були недосяжними.

Список використаних джерел:

1. Мацьків В. В., Щур Р. І., Кохан І. В. Роль штучного інтелекту у трансформації економіки та фінансової системи України в умовах післявоєнного відновлення. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2024. 23(3(58), С. 58–77. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.3\(58\).327139](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.3(58).327139).
2. Євтушенко Н.М., Стеценко Д. І. Цифрова трансформація бізнесу в умовах війни в Україні: виклики та можливості. *Економічний простір*. 2024. № 191. С. 211-216.
3. Здреник В., Грод А., Очеретко Б., Бохонський В. Вплив цифрових технологій на розвиток бізнесу: трансформація бізнес-моделей та управління інноваційними проектами. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2. С. 453-464. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.453>.